

УДК 351:342.9]:004.67(477)
DOI: <https://doi.org/10.17721/2616-9193.2024/19-19/22>

В'ячеслав САПРИКІН, асп.
ORCID ID: 0009-0002-3435-9778
e-mail: viacheslavsaprykin@knu.ua

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Київ, Україна

ОЦИФРОВУВАННЯ, ЦИФРОВІЗАЦІЯ ТА ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В УКРАЇНІ

Вступ. Наголошено, що питання цифрових змін у сфері публічного управління є зараз особливо актуальним та важливим, адже Україна активно розвивається у цифровій сфері, одночасно підвищуючи обороноздатність, оптимізуючи надання державних послуг та поліпшуючи якість публічного управління за допомогою передових технологій. Підкреслено, що цифрові процеси є ключовим напрямом розвитку сучасної України, що є важливим як під час війни, так і для післявоєнного відновлення України, адже завдяки ним ми можемо залучити інвестиції, створити конкурентний продукт (зокрема й у сфері публічного управління) та підсилити імідж країни.

Методи. Для досягнення визначеної мети було застосовано низку загальнонаукових та спеціальних методів дослідження, зокрема абстрактно-логічний метод для вивчення наукових джерел та формування висновків; метод органічного пошуку – для аналізу матеріалів у наукових базах даних; діалектичний метод використано для з'ясування сутності основних цифрових понять; методи класифікації та групування надали можливість визначити загальні та специфічні ознаки кожного цифрового терміна окремо.

Результати. Розкрито, що оцифровування, цифровізація та цифрова трансформація публічного управління в Україні – це цифрові процеси, спрямовані на впровадження інформаційних технологій та цифрових інструментів для покращення ефективності, прозорості та доступності публічного управління. Виявлено, що найчастіше оцифровування і цифровізація є взаємопов'язаними та взаємозалежними процесами в межах цифрової трансформації. Обґрунтовано, що оцифровування створює цифровий фундамент, а цифровізація використовує цей фундамент для подальшої трансформації бізнес-процесів та інших аспектів діяльності, утворюючи перехід до глобального процесу цифрової трансформації.

Висновки. Доведено, що для забезпечення однозначного розуміння та належного використання цифрової термінології у публічному управлінні, важливо мати чіткі відповідники англійською мовою, а також створити адаптовані українські терміни, які точно відображатимуть сутність концепцій. Зокрема, визначено, що нормативне врегулювання та стандартизація визначень є основоположними кроками для успішної цифрової трансформації публічного управління в Україні. Це дозволить уникнути непорозумінь та конфліктів між учасниками процесу, допоможе забезпечити однакове розуміння та сприятиме ефективній комунікації у міжнародному та національному контекстах. Чітке теоретичне розмежування цифрових процесів публічного управління допоможе краще зрозуміти їхні цілі та методи впровадження, оптимізувати планування та виділення ресурсів, а також визначити конкретні завдання та метрики успішності.

Ключові слова: оцифровування, цифровізація, цифрова трансформація, публічне управління.

Вступ

Актуальність і мета дослідження. У сучасному світі, який переживає стрімкий технологічний прогрес, цифрові процеси стають невід'ємною частиною економічного, соціального та політичного розвитку. Питання цифрових змін у сфері публічного управління видається особливо актуальним та важливим, адже Україна активно розвивається як цифрова держава, одночасно підвищуючи обороноздатність завдяки мілітарним інноваціям та поліпшуючи якість публічного управління за допомогою передових технологій.

Розвиток цифрових технологій та їх використання у сфері публічного управління стають не лише сучасними тенденціями, але й необхідними умовами для забезпечення конкурентоспроможності та ефективності держави в європейському і світовому контексті. Це важливо також у контексті вступу до Європейського Союзу (ЄС), оскільки впровадження цифрової трансформації і покращення публічного управління через цифрові інновації є основними вимогами для членства у ЄС (Commission staff working document, 2023).

Цифрові процеси є ключовим напрямом розвитку сучасної України, що є важливим як під час війни, так і для післявоєнного відновлення України. Адже завдяки ним ми можемо залучити інвестиції, створити конкурентний продукт (зокрема й у сфері публічного управління) та закріпити імідж країни-лідера у сфері цифрової трансформації. Однак для вибору правильної стратегії потрібно виокремити основні категорії, що

позначають цифрові процеси та проаналізувати їхню сутність, визначивши важливість і вплив на процеси публічного управління.

Метою статті є науково-теоретичне обґрунтування термінів "оцифровування", "цифровізація" та "цифрова трансформація" публічного управління та аналіз цих процесів з урахуванням сучасного стану та нових викликів публічного управління в Україні. Зокрема, дослідити поточний стан і тенденції розвитку цих процесів, їх вплив на ефективність публічного управління та постійне покращення якості надання публічних послуг для громадян.

Для досягнення мети необхідно виконати такі завдання: обґрунтувати терміни "оцифровування", "цифровізація" та "цифрова трансформація" у контексті публічного управління, проаналізувати сучасний стан процесів оцифровування, цифровізації та цифрової трансформації публічного управління в Україні, сформулювати рекомендації щодо оптимального використання цифрових технологій у публічному управлінні в Україні з урахуванням сучасного стану та викликів.

Проблематика цифрових процесів – відносно молодий напрям наукових досліджень, особливо зважаючи на новизну таких процесів у публічному управлінні. Однак вона вже є в центрі уваги сучасних науковців, ураховуючи гостру актуальність цих питань. Зокрема, аналізу питання цифрових процесів, а також і публічного управління присвячені наукові праці таких авторів, як В. Куйбіда, О. Карпенко, В. Наместнік, М. Міхровська, Р. Mikalef, E. Parmiggiani, M. Gradillas,

© Саприкін В'ячеслав, 2024

D. Llewellyn, M. Komarčević, S. Kraus та ін. Окрім цього, для всебічного та повного дослідження було проаналізовано низку нормативно-правових актів, наукових оглядів компаній, міжнародних організацій та експертів різних інституцій з цієї проблематики.

Методи

Для досягнення визначеної мети було застосовано низку загальнонаукових та спеціальних методів дослідження, зокрема: абстрактно-логічний метод для вивчення наукових джерел та формування висновків; метод органічного пошуку – для аналізу матеріалів у наукових базах даних; діалектичний метод – для з'ясування сутності основних цифрових понять; методи класифікації та групування надали можливість визначити загальні та специфічні ознаки кожного цифрового терміна окремо.

Результати

Цифрові процеси загалом (і публічного управління зокрема) мають свій специфічний понятійно-категоріальний апарат. Це обумовлено поєднанням технічних аспектів цифрових технологій зі специфікою управлінських процесів та потребами громадян. Цифрова термінологія має іншомовне походження, оскільки більшість технічних та інноваційних концепцій спочатку було розроблено та впроваджено в іноземних країнах. Однозначне розуміння та належне використання термінів має велике значення, особливо в контексті міжнародного спілкування, наукових досліджень та розвитку нових технологій.

Цифровий понятійно-категоріальний апарат в англійській науковій літературі містить різні терміни, які схожі, але мають різні значення. Це створює проблеми під час їх перекладу українськими науковцями та адаптації до українських реалій, призводячи до неоднозначного та дискусійного використання. (Куйбіда, 2018). Наприклад, терміни "оцифровування", "цифровізація", "цифрова трансформація", "діджиталізація", "діджиталізація", "діджитал трансформація" та інші варіації викликають непорозуміння та призводять до некоректного вжитку цих слів та словосполучень і, щоб уникнути непорозуміння, слід провести ретельний розгляд визначень і характеристик вищезазначених термінів (Міхровська, 2021b).

Як відомо, слово "діджиталізація" є похідним від англійського слова "digit", що перекладається як "цифра". Окрім цього, вживаються кілька виразів з прикметником "digital" – "цифровий". Ці поняття у сфері електроніки використовуються вже досить давно, однак варто звернути увагу, що терміни, які походять від "digit", а також "діджит" і "дигіт" (українська транскрипція і транслітерація), майже не зустрічаються в українському законодавстві, що свідчить про перевагу українських аналогів. Тому і в "діджиталізації" та "дигіталізації" також є відповідник в українській мові – термін "цифровізація" (Збанацька, 2020).

Виходячи з вищезазначеного, базисом понятійно-категоріального апарату нашого дослідження є поняття "digital" (британська / американська англійська) = діджитал (транскрипція українською мовою) = дигітал (транслітерація українською мовою) = цифровий / цифрова / цифровий (відповідник українською мовою). Уже за допомогою цього прикметника надалі формується весь масив термінів, які можуть бути використані в дослідженні, зокрема цифрові послуги, цифрове врядування, цифрові сервіси тощо.

Окрім цього, необхідно зафіксувати три ключові поняття, які формують основу розуміння цієї теми:

- Digitisation (британська англійська) / digitization (американська англійська) = діджиталізація (транскрипція

українською мовою) = дигітизація (транслітерація українською мовою) = оцифровування (відповідник українською мовою).

- Digitalisation (британська англійська) / digitalization (американська англійська) = діджиталізація (транскрипція українською мовою) = дигіталізація (транслітерація українською мовою) = цифровізація (відповідник українською мовою).

- Digital transformation (британська / американська англійська) = діджитал трансформація (транскрипція українською мовою) = дигітал трансформація (транслітерація українською мовою) = цифрова трансформація (відповідник українською мовою).

Важливо також звернути увагу не тільки на єдиний переклад, а й на однозначність використання цих термінів. Терміни "оцифровування" та "цифровізація" є ключовими поняттями в контексті цифрової трансформації, тому саме вони і використовуються для описування процесів перетворення аналогової інформації на цифровий формат та інтеграції цифрових технологій у різні сфери життя. Однак важливо зазначити, що кожен із цих термінів має своє значення і не є тотожним один одному.

Оцифровування (digitization / digitisation). На початку звернемось до Оксфордського словника, який визначає термін оцифровування (digitization / digitisation) як "процес перетворення даних у цифрову форму, яку можна легко прочитати та обробити за допомогою комп'ютера" (Digitization, 2024b). У Кембриджському ж словнику відсутній цей термін як іменник, однак є дієслово "оцифровувати" (digitize / digitise) – "переводити інформацію в цифрову форму (= у форму послідовності чисел 0 і 1), щоб її могли використовувати комп'ютери та інше електронне обладнання" (Digitize, 2024). Відповідно до онлайн-ресурсу, який надає визначення термінів і термінології в галузі інформаційних технологій (IT) – Gartner IT Glossary, оцифровування – "це процес переходу від аналогової до цифрової форми, також відомий, як цифрове перетворення. Іншими словами, оцифровування бере аналоговий процес і переводить його в цифрову форму без будь-яких змін у самому процесі" (Digitization, 2024a).

Багато європейських науковців, серед яких Марія Граділлас та Ллевеллін Д. В. Томас визначають оцифровування як "створення цифрових артефактів за допомогою технічних процесів перетворення, репрезентації та покращення". Це визначення чітко розмежовує оцифровування як технічний процес, результатом якого є перетворення, покращення або представлення аналогових чи фізичних об'єктів або явищ реального світу в цифрові артефакти. Під цифровим артефактом дослідники розуміють "створення чогось штучного, що включає в себе технологію, інформацію та взаємовідносини, об'єднані разом" (Gradillas, & Llewellyn, 2023).

Провідний аналітик IT-індустрії Д. Блумберг наголошує, що оцифровування, по суті, означає перетворення аналогової інформації і перекодування її в цифровий формат (0 та 1), яку пристрої мали б змогу зберегти, обробити та передати далі. Прикладів оцифровування на підприємствах сьогодні багато, як і протягом багатьох десятиліть. Конвертування звичайного тексту в цифровий формат є прикладом оцифровування, так само як і перетворення музики з грамплатівки або відео з касети VHS. У контексті підприємства оцифровування важливе як для роботи з аналоговою інформацією, так і з "паперовими" процесами – де "паперовий" є не більше ніж метафорою для аналога (Bloomberg, 2018).

У контексті ж публічного управління, коли говоримо про оцифрування, ми частіше маємо на увазі перехід від паперових форм і процесів до цифрових даних. Це може стосуватися баз даних та інших аспектів, пов'язаних з опрацюванням та передаванням інформації. На думку авторського колективу на чолі з В. Куйбідою, оцифрування являє собою процес переведення даних у цифровий формат, іншими словами – "це комплекс процесів, підпорядкованих меті переходу на новий, більш якісний формат функціонування суспільства (усіх його структурних елементів) за використання цифрових технологій. А оцифрування інформації державного змісту – це її "перекодування" у більш зручний та доступний формат" (Куйбіда та ін., 2018).

Проте важливо усвідомлювати, що під час оцифрування ви перетворюєте інформацію у цифрову форму, а не самі процеси, бо це є прерогативою цифровізації (Bloomberg, 2018). Крім того, оцифрування є тільки першою стадією цифровізації, яка, у свою чергу, є складнішим процесом.

На нашу думку, оцифрування у публічному управлінні – це процес перетворення аналогової інформації, необхідної для публічним управлінням, з традиційних носіїв у цифровий формат. Оцифрування робить можливим зберігання, опрацювання, передавання та аналіз цифрової інформації з використанням цифрових пристроїв.

Загалом оцифровані документи використовуються для покращення ефективності та зручності управління в різних сферах діяльності публічного сектору. Особливо це важливо для управління документами і архівування, адже оцифровані документи дозволяють створювати електронні архіви, що спрощує зберігання, пошук та розповсюдження інформації, адміністративних послуг публічного управління. Оцифровані документи можуть бути використані для реєстрації та опрацювання заяв на різноманітні послуги, такі як отримання паспортів, видача дозволів, реєстрація водійських прав тощо. Загалом оцифровані документи використовуються для покращення ефективності та зручності управління у різних сферах діяльності публічного сектору. Оцифрування вказує на перетворення інформації з аналогового або фізичного формату в цифровий, тоді як цифровізація ширше охоплює перетворення усіх аспектів процесів та операцій у цифрову форму.

Цифровізація (digitalization / digitalisation). Відповідно до онлайн-ресурсу, який надає визначення термінів і термінології в галузі інформаційних технологій (IT) – Gartner IT Glossary, цифровізація – "це використання цифрових технологій для зміни бізнес-моделі та забезпечення нових можливостей для отримання доходів і створення цінності; це процес переходу до цифрового бізнесу" (Digitization, 2024). Як слушно відзначає провідний IT аналітик Д. Блумберг, визначення Gartner, однак, порушує ще одне питання – що таке "цифровий бізнес". А "цифровий бізнес" – це створення нових бізнес-проектів шляхом розмивання цифрового та фізичного світів – стверджує глосарій Gartner. І, на жаль, останнє визначення безнадійно розпливчасте (Bloomberg, 2018).

Загалом, використовуючи термін "цифровізація", ми прагнемо змінити вплив і наслідки інформаційно-комунікаційних технологій на суспільство та його системи (наприклад, економічну, політичну, культурну, соціальну) (Gorenšek, & Kohont, 2018). Тому цифровізація – "це впровадження цифрових технологій в усі сфери життя: від взаємодії між людьми до промислових виробництв, від предметів побуту до дитячих іграшок, одягу тощо. Це перехід біологічних та фізичних систем

у кібербіологічні та кіберфізичні (об'єднання фізичних та обчислювальних компонентів). Перехід діяльності з реального світу у світ віртуальний (онлайн)" (Амелін та ін., 2019).

За останні ж роки цифровізація стала флагманською темою світових розвинутих держав. Україна теж обрала це державним пріоритетом. Міністерство цифрової трансформації декларувало як до повномасштабного вторгнення, так і продовжує це робити під час нього, що головна мета – зробити Україну світовим чемпіоном з цифровізації (Digital country, 2022).

Поняття "цифровізація" знайшло своє відображення і в законодавстві України. Зокрема, в Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018–2020 роки закріплено поняття цифровізації як "насичення фізичного світу електронно-цифровими пристроями, засобами, системами та налагодження електронно-комунікаційного обміну між ними, що фактично уможлиблює інтегральну взаємодію віртуального та фізичного, тобто створює кіберфізичний простір". Основна мета цифровізації полягає у досягненні цифрової трансформації наявних та створенні нових галузей економіки, а також трансформації сфер життєдіяльності в нові, більш ефективні та сучасні. Такий приріст є можливим лише тоді, коли ідеї, дії, ініціативи та програми, які стосуються цифровізації, будуть інтегровані, зокрема, в національні, регіональні, галузеві стратегії і програми розвитку. Цифровізація є визнаним механізмом економічного зростання завдяки здатності технологій позитивно впливати на ефективність, результативність, вартість та якість економічної, громадської та особистої діяльності (Про схвалення Концепції розвитку..., 2018).

Авторський колектив на чолі з В. Куйбідою підкреслює, що цифровізація являє собою комплексний процес переходу суспільства до використання цифрових технологій, що охоплює всі сфери суспільної діяльності (освіту, медицину, економіку та інше). Однак у контексті модернізації державного сектору цифровізація набуває особливого значення, оскільки саме державний сектор має вирішувати питання впровадження цифрових інновацій у різні сфери життя. Виникає проблема невизначеності авторства цифрових інновацій, оскільки вони не завжди належать державному сектору. Це ставить державний сектор у складну ситуацію, де потрібно сприяти розвитку цифрових технологій загалом і власної організаційної структури зокрема, враховуючи залежність від виробників нових цифрових технологій. Узагальнено цифровізацію слід розуміти як процес втілення цифрових технологій для поліпшення життя як людини окремо, так і суспільства і держави загалом. Цифровізація держави передбачає системну зміну моделі управління та автоматизацію процесу використання цифрових даних (Куйбіда та ін., 2018).

Вважаємо, що цифровізація публічного управління полягає у застосуванні цифрових технологій для удосконалення процесів публічного управління, що може включати в себе, серед іншого, автоматизацію процедур, впровадження електронних систем звітності та моніторингу, створення цифрових платформ для зручного доступу до інформації та послуг, а також розвиток електронної взаємодії між органами державної влади, місцевого самоврядування, бізнесом та кожним окремим громадянином. Оцифрування та цифровізація неминуче призводять до масштабних цифрових трансформацій, коли вони впроваджуються всебічно, забезпечуючи інтеграцію технологій та змінюють фундаментальні аспекти діяльності організацій, суспільства чи держави.

Цифрова трансформація (digital transformation).

На початку звернемось до вже відомого онлайн-ресурсу, який надає визначення термінів і термінології в галузі інформаційних технологій (IT) – Gartner IT Glossary, де зазначається, що цифрова трансформація "може стосуватися будь-чого – від модернізації IT (наприклад, хмарних обчислень) до цифрової оптимізації та винайдення нових цифрових форматів". У сфері організації державного сектору цей термін широко вживається для описування невеликих ініціатив, як-от перенесення послуг в онлайн або модернізації систем, що застаріли. Таким чином, цей термін більше схожий на "оцифровування", ніж на "цифрову трансформацію бізнесу" (Digitization, 2024).

З вищезазначеним терміном важко погодитись. Наведемо декілька контраргументів. Цифрова трансформація може визначатися більш широко, ніж просте "оцифровування" або модернізація, адже цей термін виходить за межі простого оцифровування та охоплює комплексні зміни в стратегії, культурі та бізнес-моделях організації (у широкому сенсі цього слова, зокрема й у державі). Цифрова трансформація не обмежується лише технічними змінами. Вона включає стратегічне переосмислення процесів, культурних змін, а також впровадження нових технологій. Оцифровування може бути лише частиною цього ширшого стратегічного підходу.

Цифрова трансформація – це процес переходу організації від застарілих до нових методів, що базуються на використанні цифрових, соціальних, мобільних та інших сучасних технологій. Цей процес включає зміну структури лідерства, збільшення акценту на інновації та нові бізнес-моделі, оцифровування активів та використання технологій для поліпшення досвіду всіх зацікавлених сторін. Цифрова трансформація вимагає від організації краще впоратися зі змінами загалом, що робить зміни основною компетенцією, оскільки підприємство стає більш орієнтованим на клієнтів і гнучким. Ця гнучкість допомагає підтримувати поточні ініціативи з цифровізації (Куйбіда та ін., 2018).

Дослідницький колектив Норвезького університету науки і технологій цифрову трансформацію визначають як процес, спрямований на вдосконалення організації шляхом ініціювання значних змін її властивостей за допомогою комбінації інформаційних, обчислювальних, комунікаційних технологій та технологій зв'язку (Mikalaf, & Parmiggiani, 2022, pp. 1–10). А на думку В. Ніколайчука та В. Бондаря, цифрова трансформація – це процес використання цифрових технологій для покращення ефективності та продуктивності бізнесу. Цифрові технології, такі як хмарні сервіси, інтернет речей (IoT), штучний інтелект (AI) та блокчейн, можуть допомогти компаніям оптимізувати бізнес-процеси, покращити якість продукції та послуг, залучити нових клієнтів та збільшувати прибуток (Ніколайчук, & Бондар, 2021, с. 51–52).

Цифрова трансформація стає все більш важливим терміном і для організацій державного сектору. Використання безперешкодного цифрового досвіду гарантує, що організація зможе залишатися актуальною, корисною та доступною для громадян у майбутньому. Без узгоджених зусиль, коли справа доходить до цифрової трансформації, організація може легко застигнути в стагнації (Kelly, 2020). У загальному розумінні цифрові трансформації – це зміни в природі особи, її мисленні, життєдіяльності та управлінні, спричинені використанням цифрових технологій (Куйбіда, 2018). Цифрові технології не лише спричиняють зміни в галузі, але й впливають на суспільство. Тому в міру того, як

важливість цифрової трансформації стає дедалі очевиднішою, на неї покладаються великі сподівання (Kraus et al., 2021).

Цифрова трансформація повністю змінює спосіб ведення бізнесу, організацію праці, доступ до ринку, моделі управління компаніями та організаціями, відносини з клієнтами та спосіб створення цінності всередині компанії. Застосування нових цифрових технологій породжує глибокі та далекосяжні зміни у сфері праці та зайнятості, соціальної політики та захисту працівників тощо (Kotarčević et al., 2017).

Деякі вчені вважають, що термін "цифрова трансформація" використовується у широкому і вузькому розумінні. У вузькому розумінні цей термін описує етап перетворення в напрямку до цифрової держави, розташованій між процесами цифровізації та цифрового урядування. У широкому розумінні, що, зокрема, знайшло своє відображення у законодавстві, цифрова трансформація розглядається як використання цифрових технологій для розв'язання традиційних проблем шляхом інноваційних методів. Це широкий процес, що охоплює всі етапи цифрових змін (Міхровська, 2021b).

Технології відкривають нові можливості для інновацій у державному секторі та мають потенціал полегшити взаємодію між урядами та громадянами за допомогою спрощення процедур. Вони також сприяють розвитку відкритого урядування. Цифрова трансформація уряду означає подальшу модернізацію державного управління, безперешкодну транскордонну мобільність та посилення цифрової взаємодії. Справді, уряди по всьому світу дедалі більше використовують цифрові інструменти для покращення своєї діяльності та спілкування з громадянами. Це включає в себе різноманітні цифрові сервіси, платформи електронного урядування, мобільні додатки та інші інноваційні технології, які спрощують процедури, забезпечують доступ до інформації та послуг уряду, а також підвищують рівень відкритості та прозорості в урядовому секторі.

На думку авторського колективу на чолі з Куйбідою, у контексті публічного управління цифрову трансформацію можна визначити як докорінне перетворення управлінської діяльності органів публічної влади за допомогою застосування цифрових технологій. Зразками таких цифрових трансформацій можуть бути такі цифрові технології або комплексні рішення, як мобільні застосунки або "розумні" пристрої (інтернет речей), що сприяють наданню якісних послуг. Цифровізація державного управління є стрибкоподібним процесом цифрової трансформації державного управління до цифрового урядування (цифрового менеджменту) – "сервісно орієнтована організація функціонування системи публічного управління на основі цифрових технологій" (Куйбіда та ін., 2018).

А, як влучно зазначає М. Міхровська, усі три терміни (оцифровування, цифровізація та цифрова трансформація) описують процеси, що відбуваються всередині системи публічного управління і призводять до значних змін за допомогою цифрових технологій. Відмінність між ними полягає саме в характері цих змін. Оцифровування належить до переходу від паперового документообігу до безпаперового. Цифровізація передбачає автоматизацію більшості процесів у сфері публічного управління для зручного та швидкого спілкування між державою та громадянином. У разі цифрової трансформації ідеться про перехід до нового рівня взаєморозуміння між державою та громадянином, де наголошується не лише на швидкості та доступності дво-

стороннього спілкування, але й на дотриманні прав та свобод людини і громадянина (Міхровська, 2021а).

На нашу думку, цифрова трансформація публічного управління – це процес значного змінення системи та процесів публічного управління за допомогою цифрових технологій. І тут важливим є те, що цифрова трансформація публічного управління зорієнтована саме на користувача, тобто є людиноцентричною і ставить основний акцент на поліпшення зручності та якості публічних послуг для громадян. Основна мета цього підходу – забезпечити ефективні та доступні послуги для кожного окремого користувача, використовуючи сучасні цифрові технології.

Дискусія і висновки

Як і будь-яке наукове дослідження, стаття має низку методологічних обмежень. Відповідно до цього, основний фокус цього дослідження зосереджений на науково-теоретичних аспектах, а не на емпіричних даних. Також вважаємо, що висновки статті, мета якої – розробити теоретичну основу – неодмінно дадуть поштовх новим дослідженням, а результати верифікуються емпіричними методами та буде проведено компаративний аналіз з метою порівняння цифрових процесів публічного управління в Україні з іншими країнами, що дасть додатковий контекст та ідеї для поліпшення системи публічного управління.

Підсумовуючи, можна зробити висновок, що оцифрування, цифровізація та цифрова трансформація публічного управління в Україні – це цифрові процеси, спрямовані на впровадження інформаційних технологій для підвищення ефективності, прозорості та доступності публічного управління.

Найчастіше оцифрування і цифровізація є взаємопов'язаними та взаємозалежними процесами в межах цифрової трансформації. Цифровізація публічного управління в Україні включає, серед іншого, автоматизацію процедур, впровадження електронних систем звітності та моніторингу, створення цифрових платформ для зручного доступу до інформації та послуг.

Розвиток взаємодії, як між органами державної влади, місцевого самоврядування, бізнесом, так і кожним окремим громадянином неможливий без першого етапу – оцифрування, і тому завжди буде спиратись на доступ до цифрових даних. Оцифрування створює цифровий фундамент, а цифровізація використовує цей фундамент для подальшого перетворення процесів та інших аспектів діяльності, утворюючи перехід до глобального процесу цифрової трансформації. Однак через бюрократію, фінансові та законодавчі обмеження, недостатню компетентність персоналу, потребу в забезпеченні безпеки даних – цифрові перетворення у публічному управлінні відбуваються достатньо повільно, незважаючи на реальні і потенційні переваги. Важливою видається також політична воля на докорінні трансформаційні цифрові зміни в більшості аспектів публічного управління. Зокрема, необхідно розробляти і втілювати в життя стратегії, які будуть сприяти успішному впровадженню оцифрування, цифровізації та цифрової трансформації в публічному управлінні.

Для забезпечення однозначного розуміння та належного використання цифрової термінології у публічному управлінні, важливо мати чіткі відповідники англійською мовою, а також створити адаптовані українські терміни, які точно відображатимуть сутність концепцій. Зокрема, нормативне врегулювання та стандартизація визначень є основоположними кроками для успішної цифрової

трансформації публічного управління в Україні. Це дозволить уникнути непорозуміння та конфліктів між учасниками процесу, допоможе забезпечити однакове розуміння та сприятиме ефективній комунікації в міжнародному та національному контекстах. Чітке теоретичне розмежування цифрових процесів публічного управління допоможе краще зрозуміти їхні цілі та методи впровадження, оптимізувати планування та виділення ресурсів, а також визначити конкретні завдання та метрики успішності.

Список використаних джерел

- Амелін, А., Фіщук, В., Лаврик, Я., Юрчак, О., Чернев, Є., & Матюшко, В. (2019, 14 Червня). *Україна 2030e – країна з розвинутою цифровою економікою*. Хвиля. <https://strategy.uifuture.org/kraina-z-rozvinutoyu-cifrovoyu-ekonomikoyu.html>
- Збанацька, О. (2020). Термінологія законодавства в контексті цифровізації. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*, 1, 98–105. <https://doi.org/10.32461/2409-9805.1.2020.205441>
- Куйбіда, В., Карпенко, О., & Наместнік, В. (2018). Цифрове врядування в Україні: базові дефініції понятійно-категоріального апарату. *Вісник Національної академії державного управління при Президентові України*. Серія: *Державне управління*, 1, 5–10. http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnaddy_2018_1_3
- Міхровська, М. (2021b). Цифрова термінологія в публічному управлінні: від оцифрування до цифрового врядування. *Юридичний науковий електронний журнал*, 6, 142–144. <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2021-6/38>
- Міхровська, М. (2021a). *Діджиталізація, діджиталізація, цифрова трансформація: зміст та особливості*. Грааль науки. <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.19.02.2021.023>
- Ніколайчук, В. В., & Бондар, В. Ю. (2023). Цифрові трансформації в бізнесі: Виклики та можливості для менеджменту. У М. О. Кравченко & В. В. Дергачова (Ред.), *Бізнес, інновації, менеджмент: Проблеми та перспективи* (с. 51–52). КПІ ім. Ігоря Сікорського.
- Про схвалення Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018–2020 роки та затвердження плану заходів щодо її реалізації, Розпорядження № 67-р (2018, 17 січня). (Україна). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67-2018-p#Text>
- Bloomberg, J. (2018, Apr. 29). *Digitization, digitalization, and digital transformation: confuse them at your peril*. Forbes. <https://www.forbes.com/sites/jasonbloomberg/2018/04/29/digitization-digitalization-and-digital-transformation-confuse-them-at-your-peril/?sh=6bb6d9ed2f2c>
- Commission staff working document. *Ukraine 2023 Report*. (2023). European Commission. https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu/system/files/2023-11/SWD_2023_699%20Ukraine%20report.pdf
- Digital country. (2023). Ukraine now ua. <https://ukraine.ua/invest-trade/digitalization/>
- Digitization. (2024a). Gartner IT Glossary. <https://www.gartner.com/en/information-technology/glossary/digitization>
- Digitization. (2024b). Oxford Learner's Dictionaries. <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/us/definition/english/digitization>
- Digitize. (2024). Cambridge Dictionary. <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/digitize>
- Gorenšek, T., & Kohont, A. (2019). Conceptualization of digitalization: opportunities and challenges for organizations in the euro-mediterranean area. *International journal of Euro-Mediterranean studies*, 12(2), 93–116. https://emuni.si/wp-content/uploads/2020/01/IJEMS-2-2019_93-115.pdf
- Gradillas, M., & Llewellyn, D. W. T. (2023). Distinguishing digitization and digitalization: a systematic review and conceptual framework. *Journal of Product Innovation Management*, 1–32. <https://doi.org/10.1111/jpim.12690>
- Kelly, P. (2020, March 11). *Public Sector Digital Transformation: 5 Benefits for Your Organisation*. GovNet. <https://blog.govnet.co.uk/technology/essential-benefits-of-digital-transformation-in-the-public-sector>
- Komarčević, M., Dimić, M., & Čelik, P. (2017). Challenges and impacts of the digital transformation of society in the social sphere. *SEER*, 20, 31–48. <https://www.nomos-elibrary.de/10.5771/1435-2869-2017-1-31/challenges-and-impacts-of-the-digital-transformation-of-society-in-the-social-sphere-volume-20-2017-issue-1?page=1>
- Kraus, S., Jones, P., Kailer, N., Weinmann, A., Chaparro-Banegas, N., & Roig-Tierno, N. (2021). Digital Transformation: An Overview of the Current State of the Art of Research. *Sage Open*, 11(3). <https://doi.org/10.1177/21582440211047576>
- Mikalef, P., & Parmiggiani, E. (Eds.). (2022). *Digital Transformation in Norwegian Enterprises*. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-031-05276-7_1

References

- Amelin, A., Fishchuk, V., Lavryk, J., Yurchak, O., Chernev, E., & Matyushko, V. (2019, June 14). *Ukraine 2030e is a country with a developed digital economy*. Wave [in Ukrainian]. <https://strategy.uifuture.org/kraina-z-forovolotoyu-cifrovoyu-ekonomikoyu.html>

Bloomberg, J. (2018). *Digitization, digitalization, and digital transformation: confuse them at your peril*. Forbes. <https://www.forbes.com/sites/jasonbloomberg/2018/04/29/digitization-digitalization-and-digital-transformation-confuse-them-at-your-peril/?sh=6bb6d9ed2f2c>

Commission staff working document. *Ukraine 2023 Report*. (2023). European Commission. https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu/system/files/2023-11/SWD_2023_699%20Ukraine%20report.pdf

Digital country. (2023). Ukraine now ua. <https://ukraine.ua/invest-trade/digitalization/>

Digitization. (2024). Gartner IT Glossary. <https://www.gartner.com/en/information-technology/glossary/digitization>

Digitization. (2024). Oxford Learner's Dictionaries. <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/us/definition/english/digitization>

Digitize. (2024). Cambridge Dictionary. <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/digitize>

Gorenšek, T., & Kohont, A. (2019). Conceptualization of digitalization: opportunities and challenges for organizations in the euro-mediterranean area. *International journal of Euro-Mediterranean studies*, 12(2), 93–116. https://emuni.si/wp-content/uploads/2020/01/IJEMS-2-2019_93-115.pdf

Gradillas, M., & Llewellyn, D. W. T. (2023). Distinguishing digitization and digitalization: a systematic review and conceptual framework. *Journal of Product Innovation Management*, 1–32. <https://doi.org/10.1111/jpim.12690>

Kelly, P. (2020). *Public Sector Digital Transformation: 5 Benefits for Your Organisation*. GovNet. <https://blog.govnet.co.uk/technology/essential-benefits-of-digital-transformation-in-the-public-sector>

Komarčević, M., Dimić, M., & Čelik, P. (2017). Challenges and impacts of the digital transformation of society in the social sphere. *SEER*, 20, 31–48. <https://www.nomos-elibrary.de/10.5771/1435-2869-2017-1-31/challenges-and-impacts-of-the-digital-transformation-of-society-in-the-social-sphere-volume-20-2017-issue-1?page=1>

Kraus, S., Jones, P., Kailer, N., Weinmann, A., Chaparro-Banegas, N., & Roig-Tierno, N. (2021). Digital Transformation: An Overview of the Current State of the Art of Research. *Sage Open*, 11(3). <https://doi.org/10.1177/21582440211047576>

Kuybida, V., Karpenko, O., & Namestnik, V. (2018). Digital governance in Ukraine: basic definitions of the conceptual categorial apparatus. *Bulletin of the National Academy of Public Administration under the President of Ukraine. Series: Public Administration*, 1, 5–10 [in Ukrainian]. http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnaddy_2018_1_3

Mikalef, P., & Parmiggiani, E. (Eds.). (2022). *Digital Transformation in Norwegian Enterprises*. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-031-05276-7_1

Mikhrovska, M. (2021a). Digital terminology in public administration: from digitisation to digital governance. *Legal Scientific Electronic Journal*, 6, 142–144 [in Ukrainian]. <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2021-6/38>

Mikhrovska, M. (2021b). *Digitalisation, digitalisation, digital transformation: content and features*. Grail of Science [in Ukrainian]. <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.19.02.2021.023>

Nikolaychuk, V., & Bondar, V. (2023). Digital transformations in business: challenges and opportunities for management. In M. O. Kravchenko & V. V. Dergacheva (Eds.), *Business, innovation, management: problems and prospects* [in Ukrainian].

On approval of the Concept of development of the digital economy and society of Ukraine for 2018-2020 and approval of the action plan for its implementation, Ordinance № 67-r (2018, January 17). (Ukraine) [in Ukrainian]. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67-2018-p#Text>

Zbanatska, O. (2020). The terminology of legislation under the digitalisation context. *Library science. Document science. Informology*, 1, 98–105 [in Ukrainian]. <https://doi.org/10.32461/2409-9805.1.2020.205441>

Отримано редакцією журналу / Received: 17.04.24
Прорецензовано / Revised: 09.05.24
Схвалено до друку / Accepted: 20.05.24

Viacheslav SAPRYKIN, PhD Student
 ORCID ID: 0009-0002-3435-9778
 e-mail: viacheslavsaprykin@knu.ua
 Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv, Ukraine

DIGITIZATION, DIGITALIZATION AND DIGITAL TRANSFORMATION OF PUBLIC ADMINISTRATION IN UKRAINE

Background. *The issue of digital changes in public administration seems particularly relevant and important, as Ukraine is actively developing in the digital sphere, while increasing its defense capabilities, optimizing the provision of public services and improving the quality of public administration with the help of advanced technologies. Digital processes are a key area of development for modern Ukraine, which is important both during the war and for Ukraine's post-war recovery. They can help us attract investment, create competitive products (including public administration), and enhance the country's image.*

Methods. *To achieve the goal, the study used a number of general scientific and special scientific methods, in particular, abstract and logical methods for analyzing sources and drawing conclusions; the organic search method was used to analyze materials in scientific databases; the dialectical method was used to clarify the essence of the main digital concepts; classification and grouping methods made it possible to identify the general and specific features of each digital term separately.*

Results. *Digitization, digitalization, and digital transformation of public administration in Ukraine are digital processes aimed at introducing information technologies and digital tools to improve the efficiency, transparency and accessibility of public administration. Often, digitization and digitalization are interrelated and interdependent processes within the framework of digital transformation. Digitization creates a digital foundation, and digitalization uses this foundation to further transform business processes and other aspects of operations, forming a transition to the global process of digital transformation.*

Conclusions. *To ensure a clear understanding and proper use of digital terminology in public administration, it is important to have accurate English equivalents, as well as to create adapted Ukrainian terms that precisely reflect the essence of the concepts. Thus, in particular, regulatory frameworks and standardization of definitions are fundamental steps for the successful digital transformation of public administration in Ukraine. This will avoid misunderstandings and conflicts between stakeholders, help ensure a common understanding, and facilitate effective communication in the international and national contexts. A clear theoretical delineation of digital public administration processes will help to better understand their goals and methods of implementation, optimize planning and resource allocation, and define specific objectives and success metrics.*

Keywords: *digitization, digitalization, digital transformation, public administration.*

Автор заявляє про відсутність конфлікту інтересів. Спонсори не брали участі в розробленні дослідження; у зборі, аналізі чи інтерпретації даних; у написанні рукопису; в рішенні про публікацію результатів.

The author declares no conflicts of interest. The funders had no role in the design of the study; in the collection, analyses or interpretation of data; in the writing of the manuscript; in the decision to publish the results.